Journal of Education Studies, Chulalongkorn University
วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ 54 ฉบับที่ 2 JESCU5402003 (17 pages)

แนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในการเรียนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษา

Guidelines for Inclusive Education Management for Students with Special Needs at Secondary Level in Physical Education

ณัฐพรรษ สอนประสาร[1] ปิยะนันทร์ จูรณสิริพงศ์[2] และ สุธนะ ติงศภัทิย์[3*]
Nuttapad Sornprasan[1] Piyanan Jooronsiriphong[2] and Suthana Tingsabhat[3*]

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนรวมวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาและ 2) นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนรวมวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตัวอย่าง คือ โรงเรียนจำนวน 95 โรง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ครูพลศึกษา และครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 228 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และการสุ่มแบบเป็นชั้นภูมิ โดยจำแนกโรงเรียนตามภูมิภาคทั้ง 4 ภาค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องพิเศษในการเรียนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6-1.0 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) โรงเรียนส่วนใหญ่มีความตั้งใจจัดการเรียนรวมวิชาพลศึกษา แต่ยังขาดบุคลากรเฉพาะทางและระบบการบริหารจัดการที่ชัดเจน จึงต้องพึ่งพารูปแบบที่ยืดหยุ่นมากกว่ารูปแบบมาตรฐานและ 2) แนวทางการเรียนรวมตาม SEAT Framework อยู่ในระดับมาก (M = 3.98, SD = 0.16) และมีจุดเด่นด้านการจัดการเรียนรวมวิชาพลศึกษาให้กับผู้เรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้รับการสนับสนุนจากครูผู้สอนเป็นอย่างดี แต่ยังมีจุดด้อยด้านเครื่องมือ (M = 3.57, SD = 0.23) โดยเฉพาะอุปกรณ์เฉพาะในการเรียนวิชาพลศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และด้านครูการศึกษาพิเศษที่มีจำนวนน้อย ซึ่งบางโรงเรียนไม่มีครูเหล่านี้ ผลการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นแนวทางสำคัญในการปรับปรุงการจัดการเรียนรวมวิชาพลศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรวม, นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับ 2, โครงสร้าง SEAT Framework

Article Info: Received 8 December, 2025; **Received in revised form** 18 June, 2026; **Accepted** 24 June, 2026

[1] นิสิตมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล : ntpsd.sornprasan@gmail.com
Master Student in Division of Health and Physical Education, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University. Email: ntpsd.sornprasan@gmail.com

[2] นิสิตดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล : p.jooronsiriphong@gmail.com
Ph.D. Student in Division of Health and Physical Education, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University. Email: p.jooronsiriphong@gmail.com

[3] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล : suthana.t@chula.ac.th
Assistant Professor (Ph.D.) in Division of Health and Physical Education, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University. Email: suthana.t@chula.ac.th

* Corresponding author

Abstract

This research aimed to 1) examine the conditions and problems of inclusive physical education management for students with special needs at the secondary school level, and 2) propose appropriate guidelines for inclusive physical education management for students with special needs in secondary schools. Samples were 95 schools, the informants consisted of 3 groups, including heads of the Health and Physical Education Department, physical education teachers, and special education teachers. Multi-stage sampling and stratified sampling based on the four geographical regions of Thailand were used to recruit the samples. The research instrument was a questionnaire concerning inclusive physical education management for students with special needs at the secondary school level, with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.6 to 1.0. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The findings revealed that: 1) most schools demonstrated an intention to implement inclusive physical education; however, they still lacked specialized personnel and a clearly defined management system. Consequently, schools tended to rely on flexible approaches rather than standardized inclusive models; and 2) the overall implementation of inclusive education based on the SEAT Framework was at a high level (*M* = 3.98, *SD* = 0.16). Strengths were identified in student inclusion and instructional activities, which were well supported by physical education teachers. However, weaknesses were found in the area of tools and support (*M* = 3.57, *SD* = 0.23), particularly regarding specialized equipment for students with special needs in physical education classes and the limited number of special education teachers, with some schools lacking such personnel entirely. Therefore, the findings of this study provide important guidelines for improving inclusive physical education management for students with special needs.

Keywords: inclusive education, students with special needs at level 2, SEAT Framework

บทนำ

ปัจจุบันแนวคิดเรื่องการศึกษาสำหรับทุกคน (Education for All: EFA) ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับสากล โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนปกติหรือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้เน้นย้ำว่า การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive education) เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา และลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกกลุ่ม โดยมีรายงานว่าปัจจุบันทั่วโลกมีเด็กและเยาวชนที่มีความต้องการพิเศษจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา (Global Education Monitoring Report Team, 2020)

การจัดการเรียนรวม จึงเป็นแนวทางที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างระบบการศึกษาที่เอื้อต่อความเสมอภาคทางโอกาส และตอบสนองต่อความหลากหลายของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นช่วงวัยที่ผู้เรียนกำลังเปลี่ยนผ่านจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ และเป็นระยะเวลาที่มีการพัฒนาอย่างเข้มข้นในมิติต่าง ๆ

ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (McGregor & Vogelsberg, 1998) การจัดการเรียนรวมในช่วงวัยดังกล่าวจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิต การเข้าสังคม ความมั่นใจในตนเอง และสมรรถภาพทางกาย อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ ทั้งยังช่วยเตรียมความพร้อมสำหรับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพในอนาคต นอกจากนี้ การจัดการเรียนรวมยังสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542) มาตรา 10 ระบุว่า บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ และยังระบุเพิ่มอีกว่าบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับการศึกษาโดยรัฐจัดให้ ตามที่บัญญัติในกฎหมาย

ในบริบทของประเทศไทย วิชาพลศึกษาถือเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการดูแลสุขภาพ การออกกำลังกาย และการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งส่งเสริมการมีวินัย ความรับผิดชอบ การทำงานเป็นทีม และการเคารพกติกาของสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) ทั้งนี้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) รายงานว่า เด็กและเยาวชนไทยจำนวนไม่น้อยมีระดับกิจกรรมทางกายที่ไม่เพียงพอตามเกณฑ์ที่องค์การอนามัยโลกกำหนด ซึ่งอาจส่งผลต่อสุขภาพร่างกายและพฤติกรรมสุขภาพในระยะยาว ดังนั้นวิชาพลศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมกิจกรรมทางกายและพัฒนาสุขภาวะของผู้เรียนในสถานศึกษา รวมทั้งเป็นพื้นที่สำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน การยอมรับความแตกต่าง และการพัฒนาทักษะทางสังคมของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสามารถได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมการเคลื่อนไหว การเล่นกีฬา และการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน

แม้แนวคิดเรื่องการศึกษาสำหรับทุกคนจะได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการ แต่ในทางปฏิบัติยังพบว่า โรงเรียนจำนวนหนึ่งยังขาดความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมทั้งในด้านทรัพยากร บุคลากร และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จริยา ตรุษฎี, 2562) โดยเฉพาะในรายวิชาพลศึกษา ซึ่งเป็นวิชาที่เน้นการปฏิบัติและกิจกรรมทางกาย จำเป็นต้องมีการปรับกิจกรรม อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน อีกทั้งกิจกรรมพลศึกษามักต้องอาศัยการทำงานเป็นทีม การสื่อสาร และการปฏิบัติตามกติกา หากผู้เรียนหรือเพื่อนร่วมชั้นขาดความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคล อาจส่งผลให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษไม่สามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้อย่างเท่าเทียม ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) จึงได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรวมโดยใช้ SEAT Framework ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนรวมที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาทั่วไป โดยพัฒนามาจากแนวคิดการจัดการเรียนรวมที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและเท่าเทียม SEAT Framework ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ด้านนักเรียน

(Students: S) ด้านสภาพแวดล้อม (Environment: E) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (Activities: A) และด้านเครื่องมือและการสนับสนุน (Tools: T) ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนให้การจัดการเรียนรวมสามารถดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทของสถานศึกษาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนร่วมกับผู้เรียนทั่วไปได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม การนำแนวทางดังกล่าวไปใช้ในสถานศึกษายังมีความแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละโรงเรียน ทั้งด้านทรัพยากร งบประมาณ และบุคลากร ซึ่งอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรวมในวิชาพลศึกษา ทั้งนี้ Thomas and Vaughan (2004) อธิบายว่าความพร้อมของสถานศึกษาและการสนับสนุนจากระบบโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการเรียนรวม

เมื่อพิจารณางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม พบว่า งานศึกษาส่วนใหญ่มุ่งเน้นการศึกษาในภาพรวมของการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้ SEAT Framework ในระดับประถมศึกษาและการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น การศึกษาการบริหารจัดการเรียนรวมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ของ สุทธิสาร คำหวาน และ เมธาวี โชติชัยพงศ์ (2568) การศึกษาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมตามโครงสร้าง SEAT ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ของ พนิดา บุญยศยิ่ง (2565) รวมถึงการศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในโรงเรียนประถมศึกษาของ พิชราพร มีปิ่น และ สุมิตรา โรจนนิติ (2564) งานวิจัยเหล่านี้มุ่งเน้นมิติเชิงการบริหารจัดการ สภาพความพร้อม และประสิทธิผลในระดับโครงสร้างของสถานศึกษาเป็นหลัก ในทางตรงกันข้าม จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังไม่ปรากฏงานวิจัยที่มุ่งศึกษาการประยุกต์ใช้ SEAT Framework ในบริบทของรายวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาอย่างเฉพาะเจาะจง โดยเฉพาะการศึกษาสภาพและปัญหาของการจัดการเรียนรวมที่ครอบคลุมทั้งด้านผู้เรียน สภาพแวดล้อม กิจกรรมการเรียนการสอน และเครื่องมือสนับสนุน ซึ่งเป็นองค์ประกอบหน้างานที่มีลักษณะเฉพาะของวิชาพลศึกษา ส่งผลให้ปัจจุบันยังขาดองค์ความรู้เชิงประจักษ์ที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรวมในรายวิชาปฏิบัติอย่างพลศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งพลศึกษาเป็นรายวิชาที่มีลักษณะเฉพาะด้านการเคลื่อนไหว การปฏิบัติกิจกรรม และการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคมของผู้เรียน (Bucher & Thaxton, 1979) จึงสะท้อนให้เห็นว่ายังขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรวมในวิชาพลศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาอย่างชัดเจน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพและปัญหาในการใช้ SEAT Framework ในการจัดการเรียนรวมวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษา เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมของผู้เรียน และสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษา

2. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษา

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการจัดการเรียนรวมในประเทศไทย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียน จำนวน 95 โรง ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างล่วงหน้า (Fixed sample size) ตามข้อจำกัดด้านทรัพยากรและระยะเวลาในการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยดำเนินการคัดเลือกตัวอย่าง 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสุ่มแบบเป็นชั้นภูมิ (Stratified sampling) ผู้วิจัยแบ่งประชากรโรงเรียนตามภูมิภาคของประเทศไทยออกเป็น 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ เพื่อให้ตัวอย่างครอบคลุมลักษณะของโรงเรียนในแต่ละภูมิภาคอย่างเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มแบบหลายขั้น (Multi-stage sampling) ผู้วิจัยเลือกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) ที่เป็นตัวแทนของแต่ละภูมิภาค ได้แก่ สพม.เชียงใหม่ สพม.กรุงเทพมหานคร เขต 1 สพม.อุบลราชธานี อำนาจเจริญ และ สพม.นครศรีธรรมราช จากนั้นจึงคัดเลือกโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรวมตามสัดส่วนของจำนวนโรงเรียนในแต่ละภูมิภาค (Proportional allocation) ประกอบด้วย ภาคเหนือ จำนวน 22 โรง ภาคกลาง จำนวน 22 โรง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 37 โรง และภาคใต้ จำนวน 14 โรง รวมทั้งสิ้น 95 โรง โรงเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นตัวอย่างจะต้องเป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรวม และมีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษระดับ 2 ซึ่งหมายถึง นักเรียนที่สามารถเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไปในชั้นเรียนปกติได้ แต่ยังต้องได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุน หรือการปรับกิจกรรมการเรียนรู้บางประการจากครูผู้สอนหรือครูการศึกษาพิเศษ เช่น การปรับวิธีการสอน การใช้สื่อหรืออุปกรณ์ช่วยเรียนรู้ และการให้คำแนะนำเพิ่มเติมเป็นรายบุคคล เพื่อให้สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 3 การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากแต่ละโรงเรียน จำนวน 3 คน ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ครูพลศึกษา และครูการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 285 ฉบับ และได้รับการตอบกลับอย่างสมบูรณ์จำนวน 228 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80 ของจำนวนที่ส่งทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรวม และการสอนพลศึกษา ผู้วิจัยได้รวบรวมจากการค้นคว้าจากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยศึกษาแนวคิดและสังเคราะห์องค์ประกอบ

2.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขและปรับปรุงให้เหมาะสม และเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษา ครอบคลุม 4 ด้าน ตามแนวคิด SEAT Framework จำนวน 32 ข้อ ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) และตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรวม ได้แก่ พี่เลี้ยง ครูที่เกี่ยวข้อง ครูการศึกษาพิเศษ และข้อเสนอแนะอื่น ๆ จำนวน 5 ข้อ โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิต้องเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับมหาบัณฑิตทางพลศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง ประเมินคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.60–1.00 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

2.4 แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษา ให้มีความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา โดยปรับปรุงถ้อยคำของข้อคำถามให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับบริบทของการจัดการเรียนรวมในวิชาพลศึกษา รวมถึงตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยและองค์ประกอบตามแนวคิด SEAT Framework ตลอดจนแก้ไขลำดับและรูปแบบของข้อคำถามให้มีความเหมาะสมก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อประสานงานเพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมาย พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการวิจัย และแนวทางการวัดและประเมินผล จากนั้นส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google forms ไปยังหัวหน้ากลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา ครูพลศึกษา และครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียนต่าง ๆ เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์ต่อไป ก่อนตอบแบบสอบถาม ผู้เข้าร่วมวิจัยได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับสิทธิในการเข้าร่วม การรักษาความลับของข้อมูล และการนำเสนอผลในภาพรวมโดยไม่เปิดเผยตัวตน ทั้งนี้ ผู้ตอบสามารถยุติการตอบแบบสอบถามได้ทุกเมื่อ อย่างไรก็ตาม การเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามออนไลน์อาจมีข้อจำกัดด้านการประเมินตนเองของผู้ตอบและความแตกต่างในการเข้าถึงเทคโนโลยี ผู้วิจัยจึงออกแบบแบบสอบถามให้มีความชัดเจนและผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อลดความคลาดเคลื่อนของข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ

4.2 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2554) รายละเอียดดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง มีการจัดการเรียนรวมในวิชาพลศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีการจัดการเรียนรวมในวิชาพลศึกษาอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีการจัดการเรียนรวมในวิชาพลศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีการจัดการเรียนรวมในวิชาพลศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีการจัดการเรียนรวมในวิชาพลศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 โดยเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้ากลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา ครูพลศึกษา และครูการศึกษาพิเศษ นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และนำเสนอในรูปแบบความเรียง ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลมีการกระจายตัวอยู่ทุกภูมิภาค แต่มีสัดส่วนสูงสุดแตกต่างกันไป โดยทั้งสามกลุ่มมีลักษณะร่วมคือ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นปริญญาตรี และประสบการณ์ทำงานด้านการจัดการเรียนรวมส่วนใหญ่ยังอยู่ในกลุ่มน้อยกว่า 5 ปี แม้สัดส่วนการกระจายตามภูมิภาคจะแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มก็ตาม สรุปได้ (ตาราง 1) ดังนี้

1) หัวหน้ากลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา มีสัดส่วนมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาคือ ภาคเหนือ ส่วนภาคกลางและภาคใต้อยู่ในระดับน้อยกว่า ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นปริญญาตรี และมีประสบการณ์การทำงานด้านการจัดการเรียนรวมอยู่ในกลุ่มน้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด

2) ครูพลศึกษา มีสัดส่วนมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาคือ ภาคกลาง ส่วนภาคเหนือและภาคใต้มีน้อยกว่า ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นปริญญาตรี และมีประสบการณ์การทำงานด้านการจัดการเรียนรวมอยู่ในกลุ่มน้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด

3) ครูการศึกษาพิเศษ มีสัดส่วนมากที่สุดในภาคเหนือ รองลงมาคือภาคใต้ ขณะที่ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนน้อยที่สุด (ไม่มีผู้ตอบ) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เป็นปริญญาตรี และมีประสบการณ์การทำงานด้านการจัดการเรียนรวมอยู่ในกลุ่มน้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด

ตาราง 1

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง ภูมิภาคที่ปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานด้านการจัดการเรียนรวม (n = 228)

รายการ	หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา		ครูพลศึกษา		ครูการศึกษาพิเศษ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ภูมิภาคที่ปฏิบัติงาน						
ภาคกลาง	15	6.58	40	17.54	0	0
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	30	13.16	55	24.12	0	0
ภาคเหนือ	19	8.33	18	7.89	17	7.46
ภาคใต้	11	4.82	10	4.39	13	5.70
รวม	75	32.89	123	53.95	30	13.16
2. ระดับการศึกษา						
ปริญญาตรี	58	25.44	82	35.96	19	8.33
ปริญญาโท	17	7.46	41	17.98	11	4.82
รวม	75	32.90	123	53.95	30	13.15
3. ประสบการณ์การทำงานด้านการจัดการเรียนรวม						
น้อยกว่า 5 ปี	36	15.79	62	27.19	17	7.46
5-10 ปี	9	3.95	40	17.54	11	4.82
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	30	13.16	21	9.21	2	0.88
รวม	75	32.89	123	53.95	30	13.16

2. ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนรวม มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 รูปแบบการจัดการเรียนรวม โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการเรียนรวมที่มีครูหรือครูผู้เชี่ยวชาญสนับสนุนตามระบบมากที่สุด (ร้อยละ 48.0) รองลงมาคือ รูปแบบการสอนร่วมระหว่างครูประจำวิชาและครูการศึกษาพิเศษ (ร้อยละ 27.8) ขณะที่การจัดการเรียนรวมโดยครูประจำวิชาเพียงลำพังพบในสัดส่วนต่ำมาก (ร้อยละ 0.9) สะท้อนว่า โรงเรียนยังต้องพึ่งพาบุคลากรเฉพาะทาง เพื่อสนับสนุนการเรียนรวมในวิชาพลศึกษา

2.2 จำนวนพี่เลี้ยงนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีพี่เลี้ยงประจำในโรงเรียน (ร้อยละ 68.0) รองลงมาคือ มีพี่เลี้ยงจำนวน 1 คน (ร้อยละ 15.8) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 6.1) จำนวน 3 คน (ร้อยละ 4.4) จำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.6) และจำนวน 5 คน (ร้อยละ 2.2) ขณะที่โรงเรียนที่มีพี่เลี้ยงประจำทั้งโรงเรียนพบเพียงร้อยละ 0.9 เท่านั้น

2.3 จำนวนครูทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนพิเศษในโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีหรือไม่ทราบจำนวนครูทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน (ร้อยละ 44.7) รองลงมาคือ มีครูที่เกี่ยวข้องจำนวน 1–5 คน (ร้อยละ 38.1) จำนวน 6–10 คน (ร้อยละ 4.4) จำนวน 21–40 คน และ 41–60 คน ในสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 4.0) จำนวน 11–20 คน (ร้อยละ 3.5) และมากกว่า 60 คนพบเพียงร้อยละ 1.3 เท่านั้น

2.4 จำนวนครูการศึกษาพิเศษในโรงเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีครูการศึกษาพิเศษประจำโรงเรียน (ร้อยละ 68.4) รองลงมาคือ มีครูการศึกษาพิเศษจำนวน 1 คน (ร้อยละ 15.8) จำนวน 2 คน (ร้อยละ 5.7) จำนวน 3 คน (ร้อยละ 4.4) จำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.6) จำนวน 5 คน (ร้อยละ 2.2) และมีครูการศึกษาพิเศษดูแลทั้งโรงเรียนพบเพียงร้อยละ 0.9 เท่านั้น

ตาราง 2

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรวม

รูปแบบการจัดการเรียนรวม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มี	2	0.8
จัดการเรียนการสอนเต็มวันในชั้นเรียนปกติ โดยมีครูประจำชั้นดูแล แต่ไม่มีครูการศึกษาพิเศษ/นักเชี่ยวชาญ	12	5.3
มีชั้นเรียนพิเศษ มีครูที่ปรึกษาสอนตามศักยภาพแทน ไม่มีครูการศึกษาพิเศษมาดูแล	12	5.3
รูปแบบที่ 1	29	12.8
รูปแบบที่ 2	109	48
รูปแบบที่ 3	63	27.8

3. แนวทางการจัดการเรียนรวมตาม SEAT Framework

ผลการวิจัยตามแนวทางการจัดการเรียนรวมด้วยโครงสร้าง SEAT Framework พบว่า การจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในรายวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (M = 3.98, SD = 0.16) (ตาราง 3)

ตาราง 3

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการจัดการเรียนรวมด้วยโครงสร้าง SEAT Framework

องค์ประกอบตามแนวคิด SEAT Framework	*M*	*SD*	แปลผล
ด้านผู้เรียน (Student: S)	4.04	0.12	มาก
ด้านสภาพแวดล้อม (Environment: E)	4.12	0.19	มาก
ด้านการเรียนการสอน (Activities: A)	4.24	0.11	มาก
ด้านเครื่องมือและการสนับสนุน (Tools: T)	3.57	0.23	มาก
รวม	**3.98**	**0.16**	**มาก**

เมื่อพิจารณาแยกตามองค์ประกอบของ SEAT Framework ซึ่งประกอบด้วย ด้านผู้เรียน (Students) ด้านสภาพแวดล้อม (Environment) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน (Activities) และด้านเครื่องมือ (Tools) พบว่ามีรายละเอียดดังนี้

3.1 ด้านผู้เรียน (Student: S) การจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาในด้านผู้เรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (M = 4.04, SD = 0.12) ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 4 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาได้อย่างเหมาะสม (M = 4.31, SD = 0.77) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 3 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ กติกา และมารยาท (M = 3.97, SD = 0.90) อยู่ในระดับมาก (ตาราง 4)

ตาราง 4

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาในด้านผู้เรียน (S)

ข้อประเมิน	*M*	*SD*	แปลผล
1. นักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการปฐมนิเทศให้เข้าใจก่อนเริ่มเรียนวิชาพลศึกษา	4.10	0.86	มาก
2. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาอย่างเต็มที่และกระตือรือร้น	4.17	0.83	มาก
3. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ กติกา และมารยาท	3.97	0.90	มาก
4. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาได้อย่างเหมาะสม	4.31	0.77	มาก
5. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนและมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในระหว่างการเรียนพลศึกษา	4.05	0.76	มาก
6. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีพัฒนาการด้านร่างกายที่ดีขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษา	4.26	0.72	มาก
7. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีพัฒนาการด้านทัศนคติและเห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษา	4.22	0.77	มาก
8. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีพัฒนาการด้านระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ	4.05	0.80	มาก
รวม	**4.04**	**0.12**	**มาก**

3.2 ด้านสภาพแวดล้อม (Environment: E) การจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาในด้านสภาพแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (M = 4.12, SD = 0.19) ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 4 โรงเรียนมีมาตรการด้านความปลอดภัยในระหว่าง

การจัดกิจกรรมพลศึกษา เช่น มีขั้นตอนการปฏิบัติของห้องพยาบาล ฯลฯ (*M* = 4.34, *SD* = 0.78) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 3 อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอนพลศึกษามีความพร้อมและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ (*M* = 3.80, *SD* = 0.95) อยู่ในระดับปานกลาง (ตาราง 5)

ตาราง 5

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาในด้านสภาพแวดล้อม (E)

ข้อประเมิน	*M*	*SD*	แปลผล
1. โรงเรียนมีสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรมพลศึกษา	4.14	0.76	มาก
2. สนามกีฬา สนามเด็กเล่น และพื้นที่ออกกำลังกายในโรงเรียนมีความปลอดภัยซึ่งนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถใช้เล่นได้	4.32	0.72	มาก
3. อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอนพลศึกษามีความพร้อมและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.80	0.95	ปานกลาง
4. โรงเรียนมีมาตรการด้านความปลอดภัยในระหว่างการจัดกิจกรรมพลศึกษา เช่น มีขั้นตอนการปฏิบัติของห้องพยาบาล ฯลฯ	4.34	0.78	มาก
5. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น แสงสว่าง พื้นสนาม ลานกีฬา และอุณหภูมิ เหมาะสมกับการเรียนการสอนพลศึกษา	4.13	0.89	มาก
6. โรงเรียนมีการบำรุงรักษาและปรับปรุงพื้นที่อย่างสม่ำเสมอเพื่อรองรับการใช้งานของนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	4.13	0.85	มาก
7. ผู้บริหารของโรงเรียนมีความเข้าใจและมีนโยบายเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในวิชาพลศึกษา	4.20	0.82	มาก
8. มีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนปกติในโรงเรียนได้ทราบถึงการเรียนรวมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.88	0.99	ปานกลาง
รวม	**4.12**	**0.19**	**มาก**

3.3 ด้านการเรียนการสอน (Activities: A) การจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาในด้านการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (*M* = 4.24, *SD* = 0.11) ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 7 กิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษาถูกออกแบบให้ส่งเสริมความมีวินัย การทำงานเป็นทีม และความรับผิดชอบในหมู่นักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ (*M* = 4.40, *SD* = 0.77) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 1 ครูพลศึกษามีการวางแผนการสอนที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน (*M* = 4.03, *SD* = 0.86) อยู่ในระดับมาก (ตาราง 6)

ตาราง 6

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาในด้านการเรียนการสอน (A)

ข้อประเมิน	*M*	*SD*	แปลผล
1. ครูพลศึกษามีการวางแผนการสอนที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน	4.03	0.86	มาก
2. กิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษามีความหลากหลายและกระตุ้นให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเกิดความสนใจ	4.18	0.86	มาก
3. ครูใช้สื่อการสอนและเทคโนโลยีช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในวิชาพลศึกษา	4.15	0.74	มาก
4. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาอย่างทั่วถึงในชั้นเรียนพลศึกษา	4.28	0.70	มาก
5. กิจกรรมพลศึกษามีการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	4.33	0.77	มาก
6. ครูพลศึกษามีการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในกิจกรรมพลศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.27	0.83	มาก
7. กิจกรรมการเรียนการสอนพลศึกษาถูกออกแบบให้ส่งเสริมความมีวินัย การทำงานเป็นทีม และความรับผิดชอบในหมู่นักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	4.40	0.77	มาก
8. ครูพลศึกษามีเทคนิคในการวัดผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เหมาะสม	4.31	0.75	มาก
รวม	**4.24**	**0.11**	**มาก**

3.4 ด้านเครื่องมือและการสนับสนุน (Tools: T) การจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาในด้านเครื่องมือและการสนับสนุน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (M = 3.57, SD = 0.23) ข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 2 โรงเรียนมีการบำรุงรักษาและตรวจสอบอุปกรณ์พลศึกษาเป็นประจำเพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างปลอดภัย (M = 4.22, SD = 0.77) อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 7 โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูพลศึกษาไปเข้าร่วมการอบรมเพิ่มเติมในความรู้ด้านนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ (M = 3.57, SD = 1.04) อยู่ในระดับปานกลาง (ตาราง 7)

ตาราง 7

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษาในด้านเครื่องมือและการสนับสนุน (T)

ข้อประเมิน	*M*	*SD*	แปลผล
1. โรงเรียนมีอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนการสอนพลศึกษาครบถ้วนและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนทั้งห้องเรียน	3.83	0.82	ปานกลาง
2. โรงเรียนมีการบำรุงรักษาและตรวจสอบอุปกรณ์พลศึกษาเป็นประจำเพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างปลอดภัย	4.22	0.77	มาก
3. โรงเรียนมีงบประมาณหรือการสนับสนุนที่เพียงพอในการจัดหาอุปกรณ์และสื่อการสอนพลศึกษาให้ทันสมัยและเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.83	0.88	ปานกลาง
4. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสให้ฝึกใช้เครื่องมือและอุปกรณ์พลศึกษาอย่างถูกต้องและปลอดภัยภายใต้การดูแลของครูพลศึกษา	4.08	0.82	มาก
5. โรงเรียนใช้โครงสร้าง SEAT เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.77	0.92	ปานกลาง
6. โรงเรียนมีแผนงานเรื่องการเรียนรวมในวิชาพลศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ/เขตพื้นที่การศึกษา	4.20	0.85	มาก
7. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้ครูพลศึกษาไปเข้าร่วมการอบรมเพิ่มเติมในความรู้ด้านนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.57	1.04	ปานกลาง
8. มีการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ	3.71	0.86	ปานกลาง
รวม	**3.57**	**0.23**	**ปานกลาง**

อภิปรายผล

ผลการวิจัยตามแนวทางการจัดการเรียนรวมด้วยโครงสร้าง SEAT Framework การจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในรายวิชาพลศึกษาระดับมัธยมศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (*M* = 3.98, *SD = 0.16*) สะท้อนให้เห็นว่า สถานศึกษามีความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนรวมเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้เรียนทุกกลุ่มตามแนวคิด Education for All ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิสาร คำหวาน และ เมธาวี โชติชัยพงศ์ (2568) ที่พบว่าการบริหารจัดการเรียนรวมตามกรอบ SEAT Framework ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และสะท้อนถึงความสำคัญของการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบของ SEAT Framework พบว่า มีทั้งจุดแข็งและประเด็นที่ควรพัฒนา ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1) ด้านผู้เรียน (S) ผลการวิจัย พบว่า ด้านผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (*M* = 4.04) โดยเฉพาะในด้านการมีส่วนร่วมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในกิจกรรมพลศึกษา (*M* = 4.31) ซึ่งอาจเกิดจากลักษณะ

ของกิจกรรมพลศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม การเคลื่อนไหว และการทำกิจกรรมร่วมกัน จึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าร่วมได้ตามศักยภาพของตนเอง อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนบางส่วนยังมีข้อจำกัดด้านความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ กติกา และมารยาทในการเล่นกีฬา (M = 3.97) ซึ่งอาจเกิดจากความแตกต่างด้านพัฒนาการทางสังคมและการสื่อสารของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ส่งผลให้ต้องใช้เวลาในการปรับตัวและเรียนรู้การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นมากกว่านักเรียนทั่วไป ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริจันทร์ ภักดีโต (2553) และ Alper and Ryndak (1992) ที่พบว่า การจัดการเรียนรวมช่วยส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ แต่จำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะทางสังคมควบคู่ไปด้วย ดังนั้น แนวทางสำคัญในการพัฒนาด้านผู้เรียน คือ การส่งเสริมทักษะทางสังคม การเรียนรู้กติกา และการสร้างบรรยากาศการยอมรับความแตกต่างในชั้นเรียนพลศึกษา

2) ด้านสิ่งแวดล้อม (E) ผลการวิจัย พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อมมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ในระดับสูง (M = 4.12) แสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการจัดพื้นที่สำหรับการเรียนการสอนที่ปลอดภัย อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดเกี่ยวกับความพร้อมของอุปกรณ์เฉพาะทางสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ (M = 3.80) ซึ่งอาจเกิดจากข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากรของสถานศึกษา โดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีอุปกรณ์พลศึกษาที่ออกแบบมาสำหรับนักเรียนทั่วไปเป็นหลัก ส่งผลให้ครูผู้สอนต้องปรับกิจกรรมจากอุปกรณ์ที่มีอยู่เดิม ซึ่งอาจไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ศรียา นิยมธรรม (2548) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษจำเป็นต้องปรับสภาพแวดล้อมและทรัพยากรทางการศึกษาให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้นแนวทางสำคัญในด้านสิ่งแวดล้อม คือ การพัฒนาสภาพแวดล้อมและการจัดหาอุปกรณ์ที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้เรียนทุกคนในกิจกรรมพลศึกษา

3) ด้านกิจกรรม (A) ผลการวิจัย พบว่า กิจกรรมพลศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมวินัย ความร่วมมือ และการทำงานเป็นทีมของผู้เรียน (M = 4.24) เนื่องจากกิจกรรมพลศึกษามีลักษณะการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางสังคมและการทำงานร่วมกับผู้อื่น อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนยังมีข้อจำกัดในการออกแบบกิจกรรมที่สามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ (M = 4.03) ซึ่งอาจเกิดจากการที่ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้รับการฝึกอบรมเฉพาะด้านเกี่ยวกับการจัดการเรียนรวม ส่งผลให้การออกแบบกิจกรรมยังคงใช้รูปแบบเดียวกับนักเรียนทั่วไปเป็นหลัก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ที่ระบุว่า ครูควรได้รับการพัฒนาทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น การจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล (Differentiated instruction) และ การออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เข้าถึงผู้เรียนทุกคน (Universal design for learning) ดังนั้นแนวทางสำคัญในการพัฒนาด้านกิจกรรม คือ การออกแบบกิจกรรมพลศึกษาที่สามารถปรับระดับความยากง่ายให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน

4) ด้านเครื่องมือและการสนับสนุน (T) ผลการวิจัย พบว่า ด้านเครื่องมือและการสนับสนุนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (M = 3.86) โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมให้ครูพลศึกษาได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียน

การสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ (M = 3.57) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าศักยภาพของครูเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรวมในวิชาพลศึกษา เนื่องจากครูพลศึกษาส่วนใหญ่ได้รับการฝึกฝนด้านกิจกรรมทางกายและกีฬาเป็นหลัก แต่ไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมเฉพาะด้านเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษอย่างเพียงพอ ส่งผลให้ครูบางส่วนขาดความมั่นใจในการปรับกิจกรรมหรือการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวัน วงษ์ประเสริฐ และ รุ่งระวี สมะวรรธนะ (2557) ที่พบว่า ครูยังต้องการการอบรมเกี่ยวกับแนวทางเฉพาะด้านในการจัดการเรียนรู้ และการปรับกิจกรรมทางพลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเพิ่มเติม ดังนั้นแนวทางสำคัญในการพัฒนาด้านเครื่องมือ คือ การพัฒนาศักยภาพครูผ่านการอบรมการจัดทำคู่มือหรือสื่อการสอนสำหรับการจัดการเรียนรวม และการสนับสนุนทรัพยากรที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมพลศึกษา

แม้สถานศึกษาจะมีความพยายามในการส่งเสริมการจัดการเรียนรวมในรายวิชาพลศึกษา แต่ยังคงมีประเด็นที่ต้องพัฒนาในด้านทรัพยากร สภาพแวดล้อม และศักยภาพของครูผู้สอน ดังนั้น แนวทางการจัดการเรียนรวมในวิชาพลศึกษาตามโครงสร้าง SEAT Framework ควรมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะทางสังคม การจัดสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ที่เหมาะสม การออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และการพัฒนาศักยภาพครูผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาได้อย่างเท่าเทียมและเกิดการพัฒนาอย่างรอบด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1 ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้ผลการวิเคราะห์ตามโครงสร้าง SEAT Framework เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการจัดสรรทรัพยากรของสถานศึกษา ทั้งในด้านการพัฒนาบุคลากร การสนับสนุนสื่อและอุปกรณ์เฉพาะทาง และการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรวมในรายวิชาพลศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ครูผู้สอนพลศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน รวมทั้งพัฒนาทักษะในการออกแบบกิจกรรมพลศึกษาที่สามารถปรับให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนรวมกับนักเรียนทั่วไป

นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้ ยังสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการบูรณาการองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านของ SEAT Framework ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกิจกรรม และด้านเครื่องมือ ในการจัดการเรียนรวมในรายวิชาพลศึกษา ซึ่งผู้บริหารการสถานศึกษาและครูผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในบริบทของวิชาพลศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรวมในรายวิชาพลศึกษาในระดับประถมศึกษา เพื่อสร้างพื้นฐานด้านทักษะทางสังคม การยอมรับความแตกต่าง และการอยู่ร่วมกันของผู้เรียนตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการเรียนรวมในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการของการจัดการเรียนรวมในรายวิชาพลศึกษาจากมุมมองของผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ครอบคลุมมากขึ้น และสามารถนำไปสู่การพัฒนานโยบายหรือแนวทางสนับสนุนการจัดการเรียนรวมในระดับสถานศึกษาและชุมชน

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงพัฒนา เพื่อพัฒนารูปแบบหรือโมเดลการจัดการเรียนรวมในรายวิชาพลศึกษา ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย โดยอาจสังเคราะห์องค์ประกอบของ SEAT Framework ร่วมกับแนวคิดด้านการออกแบบการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมพลศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อยกระดับองค์ความรู้จากการศึกษาเชิงพรรณนาไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้เชิงแนวคิดและเชิงทฤษฎีที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4. เนื่องจากครูการศึกษาพิเศษมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการจัดการเรียนรวมในรายวิชาพลศึกษา แต่ยังมีจำนวนจำกัดในหลายสถานศึกษา จึงควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาศักยภาพครูพลศึกษา เช่น การอบรมเฉพาะด้านหรือการจัดระบบการทำงานร่วมกันระหว่างครูพลศึกษาและครูการศึกษาพิเศษ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรวมในรายวิชาพลศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

จริยา ตรุษฎี. (2562). *แนวทางการจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. DSpace at RMUTT. http://www.repository.rmutt.ac.th/xmlui/handle/123456789/3944

นันทวัน วงษ์ประเสริฐ และ รุ่งระวี สมะวรรธนะ. (2557). แนวทางการจัดการเรียนรู้พลศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ: กรณีศึกษาโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 9*(2), 86-99. https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/20312

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุวีริยาสาส์น.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา.* เล่ม 116 ตอนที่ 74ก. หน้า 1–33. https://www.cr3.go.th/wp-content/uploads/2022/07/พรบ.การศึกษาแห่งชาติ-พ.ศ.2542.pdf

พิชราพร มีปิ่น และ สุมิตรา โรจนนิติ. (2564). ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมในโรงเรียนประถมศึกษา : กรณีศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 7*(2), 33–52. https://ojs.mcupr.ac.th/index.php/jgrp/article/view/57

พนิดา บุญยศยิ่ง. (2565). *การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมตามโครงสร้างซีท (SEAT Framework) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา]. University of Phayao Digital Collections. https://updc.up.ac.th/items/8148e420-4916-43cd-899e-ef145f5a44b8

ศิริจันทร์ ภักดีโต. (2553). *สภาพและปัญหาการบริหารงานแบบเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2* [สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร]. Education Researches. http://www.edu.nu.ac.th/researches/view_is.php?id=195

ศรียา นิยมธรรม. (2548). *การเรียนร่วมสำหรับเด็กปฐมวัย* (พิมพ์ครั้งที่ 6). รำไทย เพรส.

สุทธิสาร คำหวาน และ เมธาวี โชติชัยพงศ์. (2568). การบริหารจัดการเรียนรวมตามกรอบโครงสร้างซีท (SEAT Framework) เพื่อประสิทธิผลของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. *วารสารมหาจุฬาคชสาร, 16*(2), 13-28. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/gajasara/article/view/277562/190254

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้.* กระทรวงศึกษาธิการ. https://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1857-file.pdf

ภาษาอังกฤษ

Alper, S., & Ryndak, D. L. (1992). Educating students with severe handicaps in regular classes. *The Elementary School Journal, 92*(3), 373-387. https://www.journals.uchicago.edu/doi/abs/10.1086/461698

Bucher, C. A., & Thaxton, N. A. (1979). *Physical education for children: Movement foundations and experiences.* Macmillan. ERIC. https://eric.ed.gov/?id=ED171719

McGregor, G., & Vogelsberg, R. T. (1998). *Inclusive schooling practices: Pedagogical and research foundations: A synthesis of the literature that informs best practices about inclusive schooling*. Brookes. https://archive.org/details/inclusiveschooli0000mcgr

Thomas, G., & Vaughan, M. (2004). Inclusive education: Readings and reflections. Open University Press. https://archive.org/details/inclusiveeducati0000unse_t4k9/mode/2up

Global Education Monitoring Report Team. (2020). Global education monitoring report 2020: Inclusion and education: All means all, easy to read version, key messages, recommendations. UNESCO. https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373724